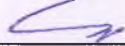

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Кафедра психології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Завідувач кафедри

 Сафін О.Д.

“29” серпня 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ППП 2.1.02 Психологія

Спеціальність: **014.06 Середня освіта (Хімія).**

Освітня програма: **Середня освіта (Хімія).**

Факультет природничо - географічний

Робоча програма навчальної дисципліни «Психологія» для студентів спеціальності 014.06 Середня освіта (Хімія) освітнього ступеня «бакалавр».

Розробник:

Харченко Надія Анатоліївна, доцент кафедри психології, кандидат психологічних наук.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри психології

Протокол № 1 від “29” серпня 2019 року

Завідувач кафедри психології

(підпис)

(Сафін О.Д.)
(прізвище та ініціали)

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні науково-методичної комісії природничо-географічного факультету

Протокол № 1 від “29” серпня 2019 року

Голова науково-методичної комісії природничо-географічного факультету

(підпис)

(Грабовська С. Л.)
(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань <u>01 Освіта/Педагогіка</u> (шифр і назва)	Обов'язкова	
Модулів – 2	Спеціальність <u>014.06 Середня освіта. (Хімія. Інформатика).</u> (шифр і назва)	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		1-й	-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання <u>реферат</u> (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 180		1-2-й	-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: 2 аудиторних – 90 год. самостійної роботи студента – 90 год.	Освітній ступінь: <u>бакалавр</u>	44 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		46 год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		50 год.	год.
		Індивідуальні завдання:	
		40 год.	год.
Вид контролю:			
	екз.		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 50% / 50%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета - сформувати в студентів поняття про психологічну науку та психологічне пізнання, його специфіку, рівні, методи; природу і сутність психіки, свідомість та несвідоме; основні психічні функції та їх фізіологічні механізми; місце психології в системі наук; основні тенденції розвитку сучасної психології; основні категорії і принципи загальної психології; вітчизняні та зарубіжні теорії та концепції психічної діяльності людини.

Завдання:

- 1) засвоєння основних понять та категорій психологічної науки на рівні відтворення і тлумачення для практичного застосування та втілення в процесі професійної діяльності, усвідомлення сутності психічних явищ та процесів;
- 2) формування уявлень про психічні процеси як важливі компоненти діяльності, про вікові етапи розвитку людини, про типи темпераментів, особливості поняття „характер”, а також про емоційно-вольові якості особистості, їх проявлення у діяльності та спілкуванні;
- 3) формування уявлення про особистість, її розвиток, психічне здоров'я і прояв здібностей на шляху самовдосконалення.

Вивчення дисципліни передбачає набуття наступних компетентностей:

ЗК 9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 12. Здатність працювати в команді й вміння виявляти міжособистісну взаємодію.

ЗК 14. Здатність соціально, відповідально та свідомо мотивувати людей, рухатися до спільної мети.

Очікувані результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: основні поняття психологічної науки та психічного відображення, його специфіку та рівні; природу й сутності психіки, свідомості та несвідомих психічних явищ; основних психічних явищ та їх фізіологічних механізмів; зарубіжних напрямків дослідження психіки, індивідуально-психологічних властивостей; методів психологічного дослідження та вимог до них; **вміти:** аналізувати основні вітчизняні та зарубіжні психологічні теорії та концепції; розкривати зв'язок психіки і мозку, нейрофізіологічні основи психічних процесів, властивостей та станів; порівнювати психічні процеси стани та властивості; здійснювати психологічну характеристику особистості; визначати її типи та індивідуальні властивості; оцінювати та інтерпретувати власні психічні процеси, стани та властивості; проводити дослідження психічних явищ за допомогою різних діагностичних методик.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні володіти програмними результатами навчання:

ПРН 3. Здатний створювати рівноправне і справедливе освітнє середовище, що сприяє навчанню всіх учнів, незалежно від їх соціально-культурно-економічного контексту.

3. Мова навчання:

українська

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Вступ до Загальної Психології. Психічні процеси, стани та властивості.

Тема 1. Предмет, завдання та структура психологічної науки.

Визначення психології як науки. Значення і завдання сучасної психології. Структура сучасної психологічної науки. Сучасна психологія та її місце в системі наук. Аналіз напрямків зарубіжної психології. Історія розвитку психологічної науки в Україні.

Тема 2. Методи психології.

Психологічне дослідження та етапи його проведення. Основні вимоги до організації дослідження. Метод спостереження. Експеримент та його види. Психологічні тести (тести здібностей, інтелекту, успішності і ін.). Моделювання психічних процесів. Методи опитування (бесіда, інтерв'ю, анкетування). Метод аналізу продуктів діяльності людини.

Метод узагальнення незалежних характеристик. Кількісний і якісний аналіз психічних фактів.

Тема 3. Природа і сутність психіки.

Поняття про психіку. Основні положення про психіку. Природна та соціальна детермінація психічного розвитку. Рефлекторна природа психічного як властивості нервової системи. Мозок і психіка. Основні блоки мозку. Психіка і вища нервова діяльність. Закон взаємної індукції. Радіація та концентрація нервових процесів. Електрофізіологічні методи дослідження психіки. Сучасні дослідження діяльності мозку за допомогою томографів. Психіка і свідомість. Структура свідомості. Несвідомі психічні явища. Механізми психологічного захисту.

Тема 4. Відчуття і сприймання.

Поняття про відчуття та сприймання, властивості сприймань: предметність, цілісність, структурність, константність, осмисленість. Рефлекторна природа відчуттів та сприймань. Рецептори і аналізатори. Загальні властивості відчуттів: якість, інтенсивність (сила), тривалість і просторова локалізація відчуттів. Закономірності відчуттів: пороги чутливості, адаптація, післядія, взаємодія. Спрямованість особистості і сприймання. Аперцепція. Об'єктивні умови сприймання. Класифікація відчуттів та сприймань, їх види. Зорові ілюзії. Удосконалення відчуттів у результаті вправ та трудової діяльності. Компенсаторні можливості в галузі відчуттів.

Тема 5. Пам'ять.

Поняття про пам'ять. Суспільно-історичний характер пам'яті. Теорії пам'яті. Види пам'яті. Загальна характеристика процесів пам'яті. Індивідуальні відмінності в процесах пам'яті.

Тема 6. Мислення.

Поняття про мислення. Мислення і чуттєве пізнання. Мислення і мова. Соціальна природа мислення. Фізіологічні основи мислення. Форми мислення: поняття, судження та умовиводи. Формування понять у процесі навчання. Мисленнєві операції та їх характеристика. Аналіз, синтез, порівняння, конкретизація, абстрагування, узагальнення, класифікація та систематизація. Мислення і розв'язування задач. Види мислення і його індивідуальні особливості. Поняття про інтелект та основні підходи до його вивчення. Структура інтелекту за Р.Стенбергом, Ч.Спірменом, Л.Терстоуном, Р.Кетелем, Дж.Гілфордом.

Тема 7. Уява.

Поняття про уяву. Соціальна природа уяви. Уява та об'єктивна дійсність. Уява і творчість. Види уяви. Мрія і практична діяльність. Аналітико-синтетичний характер процесів уяви. Способи синтезування, які забезпечують виникнення образів уяви. Фізіологічні основи уяви. Ідеомоторні рухи. Індивідуальні властивості уяви. Розвиток уяви в учнів.

Тема 8. Увага.

Поняття про увагу, її фізіологічна основа. Вчення І.М.Сеченова, І.П.Павлова, О.О.Ухтомського, Д.С.Хомської про природу уваги. Види уваги. Мимовільна, довільна та післядовільна увага. Зовнішня та внутрішня увага. Індивідуальна, групова та колективна увага. Властивості уваги: зосередженість, коливання, переключення, відвертання, обсяг, розподіл, стійкість та розсіяність уваги. Розвиток і виховання уваги в учнів. Уважність як властивість особистості. Неуважність та її причини.

Тема 9. Емоції і почуття. Воля.

Поняття про емоційне реагування. Види емоційного реагування: емоційний тон відчуттів та вражень, власне емоції, афект, настрій, стрес, почуття. Фізіологічні основи емоцій. Роль емоцій в житті людини. Характеристика різних емоцій. Емоційні властивості людини. Загальне уявлення про почуття. Характеристика різних почуттів.

Поняття про волю. Мотиваційна сфера особистості та вольова діяльність. Вольовий акт і його структура. Вольове зусилля. Психологічний аналіз боротьби мотивів та прийняття

рішення. Вольові якості особистості та їх розвиток. Завдання виховання та самовиховання волі. Вікові та індивідуальні особливості волі.

Тема 10. Характер. Темперамент.

Поняття про характер. Вияв характеру. Структура і риси характеру, його цілісність. Характер і спрямованість особистості. Спадковість і характер. Зв'язок характеру і темпераменту. Формування характеру. Урахування особливостей характеру у індивідуальній та навчально-виховній роботі. Поняття про темперамент. Фізіологічні механізми темпераменту (гуморальна, конституційна та психофізіологічна теорії). Типи темпераментів, їх психологічна характеристика. Основні властивості темпераменту: сенситивність, реактивність, активність, пластичність, ригідність, екстраверсія, інтроверсія, емоційна збудливість. Роль спадковості в походженні властивостей темпераменту. Проблема мінливості темпераменту. Роль темпераменту в трудовій і навчальній діяльності. Темперамент і індивідуальний стиль діяльності. Індивідуальний підхід до учнів з різними типами темпераменту.

Тема 11. Здібності

Поняття про здібності. Здібності, знання, уміння й навички. Характеристика видів здібностей. Загальні та спеціальні здібності. Структура здібностей: уважність, чутливість, спостережливість, кращі якості мислення, пам'яті, уяви, волі та почуттів. Структура спеціальних здібностей. Наукові, педагогічні, математичні, технічні, літературні, музичні та ін. здібності. Якісна і кількісна характеристика здібностей. Аналіз тестової методики для визначення коефіцієнта розумової обдарованості. Умови розвитку здібностей в учнів.

Змістовий модуль 2. Загальні засади Вікової Психології. Вікові особливості психічного розвитку.

Тема 12. Предмет, завдання та методи вікової психології та історія розвитку.

Визначення вікової психології як науки. Значення і завдання сучасної вікової психології. Галузі сучасної вікової психології. Зв'язок сучасної вікової психології з іншими науками. Методи психології. Виникнення і розвиток вікової психології.

Тема 13. Основні поняття вікової психології та загальні поняття розвитку.

Загальне поняття про психічний розвиток. Онтогенез. Напрямки психічного розвитку людини. Поняття про вік та вікові кризи. Періодизація психічного розвитку. Сенситивні періоди розвитку. Характеристика провідного виду діяльності. Соціальна ситуація розвитку. Поняття про вікові новоутворення.

Тема 14. Початок людського життя. Новонародженість. Немовлячий вік.

Пренатальний розвиток. Початок психічного життя. Загальна характеристика новонародженого. Особливості кризи новонародженості. Вроджені форми психіки і поведінки новонародженої дитини. Психічний розвиток новонароджених. Характеристика фізичного розвитку дитини немовлячого віку. Соціальна ситуація розвитку немовляти та провідний вид діяльності. Розвиток сенсорної сфери та мови немовляти. Основні новоутворення немовлячого віку. Криза першого року життя.

Тема 15. Особливості психічного розвитку в період раннього дитинства.

Загальна характеристика дитини в ранньому віці. Соціальна ситуація розвитку, сенситивний період, новоутворення раннього віку. Розвиток мови у дітей раннього віку. Характеристика провідного виду діяльності дітей раннього віку. Пізнавальні процеси дитини раннього віку. Характеристика кризи трьох років.

Тема 16. Психічний та особистісний розвиток дитини в дошкільному віці.

Соціальна ситуація розвитку в дошкільному віці. Провідна діяльність у дошкільному віці та її розвиток протягом періоду. Новоутворення дошкільного віку. Розвиток мовлення у дошкільному віці. Особливості сенсорного розвитку дошкільника. Розумовий розвиток дошкільника. Розвиток особистості дошкільника. Криза семи років. Психологічна характеристика готовності дошкільника до навчання в школі.

Тема 17. Психологія молодшого школяра (зрілого дитинства).

Загальна характеристика розвитку молодшого школяра (Анатомо-фізіологічні можливості молодшого школяра). Соціальна ситуація розвитку. Провідна діяльність. Новоутворення молодшого шкільного віку. Розвиток особистості молодшого школяра. Самосвідомість. Розвиток спонукальної сфери молодшого школяра. Особливості пізнавальної сфери дітей молодшого шкільного віку. Причини шкільної неуспішності в молодших класах

Тема 18. Психічний та особистісний розвиток підлітків.

Загальна характеристика психічного і особистісного розвитку підлітка. Анатомо-фізіологічна перебудова організму підлітка та її вплив на його психологічні особливості та поведінку. Соціальна ситуація розвитку підлітка. Провідна діяльність підлітка. Психологічні новоутворення підліткового віку. Психологічні особливості розвитку особистості у підлітковому віці. Розвиток мотиваційної сфери підлітка. Пізнавальний розвиток у підлітковому віці.

Тема 19. Соціальна ситуація розвитку й завдання віку.

Провідний тип діяльності. Основні психологічні новотвори віку - самосвідомість, самооцінка, самовизначення. Перехід до дорослості. Невирішені проблеми онтогенезу психіки дитини. Акцентуації характеру.

Тема 20. Юнацький вік

Юнацький вік у періодизації цілісного життєвого циклу (Е. Шпрангер, Ш. Бюлер, А. Фрейд, К. Левін, Е. Еріксон, Л. І. Божович, Д. Б. Ельконін). Перехідний характер юнацького віку. Юнацький вік у різних культурах. Проблема провідної діяльності юнацького віку. Формування професійної спрямованості й попереднє професійне самовизначення як провідний новотвір юнацького віку.

Тема 21. Формування ідентичності.

Розвиток самосвідомості як досягнення особистісної ідентичності (Е. Еріксон). Статуси ідентичності (Д. Марсія). Умови здійснення вибору в професійній, ідеологічній й сфері міжособистісних відносин. Порушення формування ідентичності. Основні закономірності розвитку самосвідомості. Розвиток образу Я. Девіантна поведінка, її причини й попередження.

Тема 22. Критерії «зрілої дорослості»

Молодість як початковий етап зрілості. Перехід до дорослості як нормативна криза в розвитку, «перелом життя». Зрілість як вершина життєвого шляху. Проблема самодостатності й особливості спілкування. Біологічні й соціальні фактори старіння. Життєва мудрість як особистісний новотвір. Вплив історії життєвого шляху на процес старіння. Старість як соціальна проблема.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усьог о	у тому числі				
		л	п	л а б.	інд .	с. р.		л	п	лаб .	інд .	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Вступ до Загальної Психології. Психічні процеси, стани та властивості.												
Тема 1. Предмет, завдання та структура психологічної	8	2	2		2	2						

науки.													
Тема 2. Методи психології.	8	2	2		2	2							
Тема 3. Природа і сутність психіки.	10	2	2		2	4							
Тема 4. Відчуття і сприймання.	8	2	2		2	2							
Тема 5. Пам'ять	8	2	2		2	2							
Тема 6. Мислення.	8	2	2		2	2							
Тема 7. Уява.	8	2	2		2	2							
Тема 8. Увага.	8	2	2		2	2							
Тема 9. Емоції і почуття. Воля.	8	2	2		2	2							
Тема 10. Характер. Темперамент.	8	2	2		2	2							
Тема 11. Здібності.	10	2	2		2	4							
Разом за змістовим модулем 1	92	22	22		22	26							
Змістовий модуль 2. Загальні засади Вікової Психології. Вікові особливості психічного розвитку.													
Тема 12. Предмет, завдання та методи вікової психології та історія розвитку.	6	2	2			2							
Тема 13. Основні поняття вікової психології та загальні поняття розвитку.	6	2	2			4							
Тема 14. Початок людського життя. Новонародженість. Немовлячий вік.	8	2	2		2	2							
Тема 15. Особливості психічного розвитку в період раннього дитинства.	8	2	2		2	2							
Тема 16. Психічний та особистісний розвиток дитини в дошкільному віці.	8	2	2		2	2							
Тема 17. Психологія молодшого школяра (зрілого дитинства).	8	2	2		2	2							
Тема 18. Психічний та особистісний розвиток підлітків.	8	2	2		2	2							
Тема 19. Соціальна ситуація розвитку й завдання віку.	8	2	2		2	2							

Тема 20. Юнацький вік	8	2	2		2	2						
Тема 21. Формування ідентичності.	8	2	2		2	2						
Тема 22. Критерії «зрілої дорослості»	10	2	4		2	2						
Разом за змістовим модулем 2	88	22	24		18	24						
Усього годин	180	44	46		40	50						
Модуль 2												
ІНДЗ			-	-	40	-			-	-	-	
Усього годин	180	44	46		40	50						

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет, завдання та структура психологічної науки.	2
2	Методи психології.	2
3	Природа і сутність психіки.	2
4	Відчуття і сприймання.	2
5	Пам'ять	2
6	Мислення.	2
7	Уява.	2
8	Увага.	2
9	Емоції і почуття. Воля.	2
10	Характер. Темперамент.	2
11	Здібності.	2
12	Предмет, завдання та методи вікової психології та історія розвитку.	2
13	Основні поняття вікової психології та загальні поняття розвитку.	2
14	Початок людського життя. Новонародженість. Немовлячий вік.	2
15	Особливості психічного розвитку в період раннього дитинства.	2
16	Психічний та особистісний розвиток дитини в дошкільному віці.	2
17	Психологія молодшого школяра (зрілого дитинства).	2
18	Психічний та особистісний розвиток підлітків.	2
19	Соціальна ситуація розвитку й завдання віку.	2
20	Юнацький вік	2
21	Формування ідентичності.	2
22	Критерії «зрілої дорослості»	4
Разом		46

9. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет, завдання та структура психологічної науки.	2
2	Методи психології.	2
3	Природа і сутність психіки.	2
4	Відчуття і сприймання.	2
5	Пам'ять	2
6	Мислення.	2

7	Уява.	2
8	Увага.	2
9	Емоції і почуття. Воля.	2
10	Характер. Темперамент.	2
11	Здібності.	4
12	Предмет, завдання та методи вікової психології та історія розвитку.	4
13	Основні поняття вікової психології та загальні поняття розвитку.	2
14	Початок людського життя. Новонародженість. Немовлячий вік.	2
15	Особливості психічного розвитку в період раннього дитинства.	2
16	Психічний та особистісний розвиток дитини в дошкільному віці.	2
17	Психологія молодшого школяра (зрілого дитинства).	2
18	Психічний та особистісний розвиток підлітків.	2
19	Соціальна ситуація розвитку й завдання віку.	2
20	Юнацький вік	2
21	Формування ідентичності.	4
22	Критерії «зрілої дорослості»	2
	Разом	50

10. Індивідуальні завдання

1. Повідомлення з найновішої психологічної літератури. Студенти самостійно підбирають літературу з запропонованих викладачем тем і виступають на занятті протягом 5-7 хвилин. Протягом вивчення навчальної дисципліни кожний студент виступає 2 рази.
2. Самостійне проведення діагностики психічних явищ студентів.
3. Виконання творчих завдань:
  - а) написання творів-мініатюр на теми: „Я майбутній педагог”, „Що я можу, що я хочу, ким я є”;
  - б) складання пам’яток для учнів „Як підтримувати увагу учнів на уроці”, „Як удосконалювати свою пам’ять” і ін.;
  - в) демонстрування структури особистості за З.Фрейдом;
  - г) складання психологічних ребусів, кросвордів на конкретні теми;
4. Підготовка та виконання рефератів. Кожен студент готує один реферат (тематика рефератів додається).

11. Методи навчання

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

- 1) За джерелом інформації:
  - *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп’ютерних інформаційних технологій спрямовані на розвиток комунікативних здібностей
  - *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація спрямовані на розвиток навичок презентації.
  - *Практичні*: вправи, спрямовані на розвиток таких soft skills як тайм-менеджмент, саморозвиток і управління емоціями.
- 2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.
- 3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.
- 4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

II. *Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:*

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

12. Методи контролю

Усне опитування, колоквіуми, поточне тестування, письмовий підсумковий контроль.

13. Критерії оцінювання результатів навчання

Змістовий модульний контроль (ЗМК) здійснюється у вигляді аудиторних письмових робіт з кожного змістового модулю. ЗМК передбачає відповіді на 12 коротких теоретичних питань. Вірна відповідь на питання оцінюється у 2 бали, неточна або неповна відповідь – 1 бал, невірна відповідь – 0 балів. Оцінка за кожну роботу дорівнює сумі набраних балів.

Відповідь студента на запитання фронтального опитування або під час практичного заняття максимально оцінюється в 1 б.

Максимальна сума балів, яку студент може отримати за виконання індивідуального науково-дослідного завдання (ІНДЗ) – 10 балів:

- складання плану ІНДЗ – 1 б.;
- обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження – 1 б.;
- аналіз сучасного стану дослідження проблеми – 1 б.;
- логічність і послідовність викладення основного тексту ІНДЗ – 2 б.;
- дотримання правил реферування наукових публікацій – 1 б.;
- доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження – 2 б.;
- дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел) – 2 б.

Підсумковий контроль (ПК) проводиться у вигляді незалежного комп'ютерного тестування на множинний вибір з однією вірною відповіддю. Містить 20 коротких теоретичних запитань. Вірна відповідь на питання оцінюється в 1 бал, невірна відповідь – 0 балів.

	Критерії оцінювання результатів навчання
Високий, А, 90 – 100, відмінно	Студент має глибокі, міцні і системні знання про теоретичні засади психології; її поняттєвий апарат; зміст роботи, що пов'язаний з вирішенням психологічних проблем підростаючого покоління; вміє синтезувати знання по окремих темах; використовує здобуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях, здатний вирішувати проблемні питання. Відповідь студента відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. При підготовці до практичних занять студент дотримується усіх вимог, передбачених програмою курсу. Крім того, його дії відрізняються раціональністю, вмінням оцінювати помилки й аналізувати результати.
Вище середнього, середній В, С, 75 – 89; дуже добре, добре	Студент виконує завдання переважно самостійно, володіє базовими навичками обґрунтувати творче застосування основних положень психологічної теорії у майбутній професійній діяльності, але не завжди здатний провести аналіз і узагальнення результату. Самостійні роботи містять правильні

	<p>відповіді на всі питання, деякі відповіді недостатньо змістовні. Студент може самостійно застосовувати знання в стандартних ситуаціях, його відповідь логічна, але розуміння не є узагальненим.</p>
<p>Достатній, Д, Е, 61 – 74, задовільно, достатньо</p>	<p>Студент відтворює основні поняття і визначення курсу, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення психологічної теорії; недостатньо володіє термінологією та недостатньо застосовує теоретичні знання у практичних ситуаціях.</p> <p>Студент може виконувати найпростіші завдання, але не спроможний самостійно висвітлити загальні питання; робить висновки, але не розуміє матеріал достатньою мірою.</p>
<p>Початковий, FX, F 1 – 60, Незадовільно</p>	<p>Відповідь студента при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, зумовлена нечіткими уявленнями щодо психолого-педагогічних процесів. У відповіді цілком відсутня самостійність. Студент знайомий лише з деякими основними поняттями та визначеннями.</p> <p>Допускає істотні помилки, невпевнено, з великими утрудненнями виконує практичні завдання.</p>

14. Розподіл балів, які отримують студенти

ЗМК 1	ЗМК 2	СР	ІНДЗ	ПК	Сума балів
24	24	22	10	20	100

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90–100	відмінно	зараховано
82–89	добре	
75–81		
69–74		
60–68	задовільно	
35–59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1–34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

15. Методичне забезпечення

- Опорні конспекти лекцій у електронному варіанті; методичні рекомендації до питань, що виносяться на самостійне опрацювання, підручники, навчальні посібники та ін.
- Мультимедійні засоби (електронні підручники, словники, енциклопедії, відео-, та аудіо

матеріали; ресурси Інтернету, мультимедійні дошки).

3. Використання системи дистанційного навчання “Moodle”, яка є засобом отримання студентами необхідної інформації, активізації, комунікації, перевірки знань, умінь та навичок.

16. Рекомендована література

Основна

1. Варій М.Й. Загальна психологія: Підручник / Для студ. психол і педагог. спеціальностей. / М.Й. Варій. – 2-е вид., випр. і доп. – К.: Центр учбової літератури. – 2007. – 968 с.
2. Загальна психологія: Навч. посібник / О.Скрипченко, Л.Долинська, Огороднійчук та ін. – К.: АПН, 1999. – 463 с.
3. Максименко С.Д. Загальна психологія / С.Д. Максименко. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 271 с.
4. М'ясоїд П.А. Загальна психологія: Навч. Посібник / П.А. М'ясоїд . – К.: Вища школа. – 1998. – 479 с.
5. Общая психология: Учебное пособие для студентов педагогических институтов / Под ред. В.В.Богословского и др. - М.,1981. – 320 с.
6. Основи загальної психології / За ред. С.Д.Максименка. - К.: НПЦ Перспектива, 1999. – 256 с.
7. Павелків Р.В. Загальна психологія. Підручник / Р.В. Павелків. – К.: Кондор, 2009. – 576 с.
8. Психологія. Підручник для студентів вищих закладів освіти / Ю.Л.Трофімов, В.В.Рибалка, П.А.Гончарук та ін. / За ред. Ю.Л.Трофімова. – К.: Либідь. – 2000. – 558 с
9. Психология. Учебник / Под ред А.А.Крылова. – М.: Проспект, 1999. – 584 с.
10. Савчин М.В. Загальна психологія / М.В. Савчин. - К.: Академвидав, 2012.- 461 с.
11. Цимбалюк І.М. Загальна психологія / І.М. Цимбалюк. - К.: Професіонал, 2006. – 303 с.

Допоміжна

1. Годфруа Д. Что такое психология: в 2 т. / Д. Годфруа. - М., 1992. – 340 с.
2. Бех І.Д. Виховання особистості. У двох книгах / І.Д. Бех.- К.: Либідь, 2003. – 180 с.
3. Бодалев А.А. Психология личности / А.А. Бодалев. - М., 1988. – 360 с.
4. Ильин Е.П. Эмоции и чувства / Е.П Ильин. – СПб: Питер, 2001. – 401 с.
5. Психологія. Підручник для педагогічних вузів /За ред. Г.С.Костюка. – К.: Рад. школа, 1968. -571 с.
6. Общая психология: Учебник для студентов педагогических институтов /Под ред А.В.Петровского. – М.: Просвещение,1986.– 463 с.
7. Кагальняк Г.І. Психологія здібностей: Навч. Посібник / Г.І. Кагальняк, Г.О. Шулдик, Б.А. Якимчук, Л.А. Данилевич. – К.: Наука, 2012. – 290 с
8. Крайг Г. Психология развития / Г.Крайг. – СПб.: Питер, 2002. – 530 с.
9. Мотивация и деятельность / Х.Хекхаузер. – 2-е изд. – СПб.: Питер; М.: Смысл, 2003. – 860 с.
10. Психология внимания /Под ред Ю.Б.Гиппенрейтер и В.Я.Романова. – М., 2001. - (Серия: Хрестоматия по психологии).
11. Изард К. Психология эмоций / К. Изард. – СПб.: Питер, 2003.- 464 с.
12. Ребер А. Большой толковый психологический словарь / А. Ребер. - М.: Вече. АСТ, 2001. Т.1,2. – 410 с.
13. Хекхаузен Х. Мотивация и деятельность. Пер.с нем. / Х. Хекхаузен. – М., 1986. – Т.1-2.
14. Холл К. Теории личности / К. Холл, Г.Линдсей. – М., КСП +, 1997. – 490 с.
15. Холодная М.А. Психология интеллекта: парадоксы исследования / М.А. Холодная. - М.: Барс, 1997. - 392 с.

16. Хрестоматия по психологии / Ю, Гиппенрейтер. – М., 1977. – 210 с.
17. Шапарь В.Б. Практическая психология. Инструментарий / В.Б. Шапарь. – Ростов на Дону: Феникс, 2006.- 768 с.

17. Інформаційні ресурси

1. <http://kubg.edu.ua>
2. <https://fspo.udpu.edu.ua>
3. <http://lib.iitta.gov.ua>
4. spp.org.ua/elektronna-biblioteka